

64

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 15 stycznia 1999 r.

w sprawie określenia szczegółowych wymagań w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, ratownictwa technicznego, chemicznego, ekologicznego lub medycznego oraz warunków, jakim powinny odpowiadać drogi pożarowe.

Na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 89, poz. 414, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 111, poz. 725 i Nr 121, poz. 770 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne

§ 1. Przepisy rozporządzenia w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego mają zastosowanie przy budowie i eksploatacji obiektów budowlanych oraz urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę w miastach, wsiach i innych jednostkach osadniczych.

§ 2. 1. Woda do celów przeciwpożarowych w miastach, wsiach i innych jednostkach osadniczych oraz dla obiektów, dla których wymagana jest woda do gaszenia pożaru, powinna być dostępna z urządzeń służących do zaopatrywania w nią ludności, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli w miastach, wsiach i innych jednostkach osadniczych zasoby wody przeznaczonej dla ludności, dostarczanej wodociągami lub pobieranej ze studni, nie zapewniają wymaganego zapotrzebowania do celów przeciwpożarowych, powinno być wykonane co najmniej jedno z następujących, uzupełniających źródeł wody:

- 1) studnia o wydajności nie mniejszej niż 10 dm³/s,
- 2) punkt czerpania wody przy naturalnym lub sztucznym zbiorniku wodnym albo na cieku wodnym o stałym przepływie wody większym niż 20 dm³/s przy najniższym stanie wód,
- 3) przeciwpożarowy zbiornik wodny o odpowiedniej pojemności.

3. Uzupełniające źródło wody, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, powinno zapewniać możliwość pobierania wody z głębokości nie większej niż 6 m, licząc od osi pompy, i być wyposażone w:

- 1) studzienkę ssawną lub inne urządzenie umożliwiające pobór wody, zabezpieczone przed zamulaniem i zamarzaniem,
- 2) stanowisko czerpania wody oraz zapewniony dojazd do niego, zgodne z Polskimi Normami.

§ 3. 1. Woda do celów przeciwpożarowych dla obiektów przemysłowych, w ilości zapewniającej jej wymagane zapotrzebowanie do celów przeciwpożarowych, powinna być dostępna z urządzeń służących do jej dostarczania do celów sanitarnych i technologicznych lub z innych zasobów wodnych służących do tego celu, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli w obiektach przemysłowych zasoby wody do celów sanitarnych i technologicznych nie zapewniają wymaganego zapotrzebowania do celów przeciwpożarowych, wykorzystuje się urządzenia służące do dostarczania wody do jednostek osadniczych lub uzupełniające źródła wody, o których mowa w § 2 ust. 2.

§ 4. 1. W przypadku braku źródła wody zapewniającego wymagane zapotrzebowanie do celów przeciwpożarowych, właściwy miejscowo komendant rejonowy Państwowej Straży Pożarnej może wskazać, na czas określony, zastępcze źródło wody do celów przeciwpożarowych, w szczególności naturalny lub sztuczny zbiornik wody, studnię lub ciek wodny.

2. Zastępcze źródło wody, o którym mowa w ust. 1, powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 ust. 3, a w przypadku cieków wodnych o przepływie wody mniejszym niż 20 dm³/s — mieć dodatkowo zastawkę umożliwiającą spiętrzenie wody.

§ 5. Zasady wyposażania jednostek osadniczych, obiektów przemysłowych i innych obiektów w instalacje i urządzenia przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, obliczania zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych, a także wymagania dotyczące projektowania i budowy sieci wodociągowych, przeciwpożarowych zbiorników wodnych wraz ze stanowiskami czerpania wody oraz dojazdów do nich, określają Polskie Normy.

Rozdział 2

Ratownictwo techniczne, chemiczne, ekologiczne i medyczne

§ 6. 1. Na ratownictwo techniczne, chemiczne i ekologiczne prowadzone przez jednostki ochrony przeciwpożarowej składają się przedsięwzięcia organizacyjne i środki podejmowane dla prognozowania, rozpoznawania i zwalczania pożarów, klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń, w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, dostosowane do rodzaju i rozmiarów zagrożenia.

2. Na ratownictwo medyczne realizowane przez jednostki ochrony przeciwpożarowej składają się przedsięwzięcia organizacyjne i środki podejmowane dla udzielenia pierwszej pomocy lekarskiej i przedlekarzkiej poszkodowanym podczas pożaru, klęski żywiołowej oraz innego miejscowego zagrożenia.

3. Udział jednostek ochrony przeciwpożarowej w działaniach ratowniczych, o których mowa w ust. 1 i 2, w transporcie morskim i lotniczym odbywa się według zasad określonych w odrębnych przepisach.

4. Udział w działaniach ratowniczych, o których mowa w ust. 1 i 2, jednostek innych niż jednostki ochrony przeciwpożarowej odbywa się według zasad określonych w odrębnych przepisach.

5. Przedsięwzięcia, o których mowa w ust. 1 i 2, realizują jednostki ochrony przeciwpożarowej, z wyłączeniem związku ochotniczych straży pożarnych.

§ 7. Działania w zakresie ratownictwa technicznego obejmują w szczególności:

- 1) oznakowanie i zabezpieczanie miejsca zdarzenia,
- 2) uwalnianie i ewakuację zagrożonych osób i zwierząt,
- 3) wykonywanie przejść i dojazd do poszkodowanych, w tym usuwanie przeszkód naturalnych i sztucznych,
- 4) usuwanie, spowodowanych siłami natury lub działaniami człowieka, zagrożeń katastrofą budowlaną, zawałem lub osunięciem ziemi,
- 5) oświetlanie terenu działań ratowniczych,
- 6) uszczelnianie miejsc wycieku substancji stwarzających zagrożenie,
- 7) wypompowywanie wody,
- 8) prowadzenie prac podwodnych i nawodnych,
- 9) prowadzenie prac na wysokościach.

§ 8. 1. Działania w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmują w szczególności:

- 1) rozpoznawanie zagrożeń oraz ocenę i prognozowanie ich rozwoju i skutków dla ludzi i środowiska,
- 2) likwidację miejscowych zagrożeń chemiczno-ekologicznych,
- 3) analizę i dokumentowanie przebiegu działań ratowniczych.

2. Działania, o których mowa w ust. 1, prowadzi się do czasu zakończenia ewakuacji ludzi i mienia ze sfery bezpośredniego zagrożenia oraz zatrzymania emisji toksycznych środków przemysłowych.

3. Zakres działań ratowniczych mających na celu likwidację miejscowych zagrożeń chemiczno-ekologicznych obejmuje:

- 1) identyfikację substancji stwarzającej zagrożenie,
- 2) określenie strefy zagrożenia,
- 3) ewakuację ludzi ze strefy zagrożenia,
- 4) prognozowanie zmian wielkości strefy zagrożenia,
- 5) przepompowywanie i przemieszczanie substancji do nowych lub zastępczych zbiorników,
- 6) uszczelnianie miejsc wycieku substancji,
- 7) stawianie kurtyn wodnych,
- 8) ograniczanie parowania substancji,
- 9) przewietrzanie strefy zagrożenia,
- 10) stawianie zapór na zagrożonych skutkami rozlania substancji toksycznych hydrofobowych ciekach wodnych,
- 11) neutralizację substancjami chemicznymi,
- 12) związywanie substancji sorbentami,
- 13) zbieranie substancji z powierzchni wody lub gleby.

§ 9. 1. Działania w zakresie ratownictwa medycznego obejmują w szczególności:

- 1) pomoc lekarską realizowaną przez lekarzy w rozumieniu przepisów o zawodzie lekarza,
- 2) pomoc przedlekarzską realizowaną przez wyszkolonych ratowników nie będących lekarzami.

2. W ramach ratownictwa medycznego pomocy przedlekarzkiej udzielają:

- 1) strażacy posiadający kwalifikacje zawodowe uzyskane na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 91, poz. 410 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1115),
- 2) przeszkoleni strażacy z jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- 3) przeszkoleni strażacy pozostałych jednostek ochrony przeciwpożarowej.

3. Zakres pomocy przedlekarzkiej udzielanej przez strażaków, o których mowa w ust. 2 pkt 1, określają przepisy o zawodzie pielęgniarki i położnej.

4. Pomoc przedlekarzka udzielana przez strażaków, o których mowa w ust. 2 pkt 2, obejmuje:

- 1) zachowanie lub przywrócenie czynności oddechowej z podaniem tlenu oraz użyciem worka samorozprężalnego lub respiratora,
- 2) wykonanie zewnętrznego masażu serca z ewentualnym użyciem urządzeń wspomagających typu przyssawka do masażu,
- 3) tamowanie krwotoków zewnętrznych i opatrywanie ran,

- 4) unieruchomienie złamań i podejrzeń złamań oraz zwichnięć,
- 5) zapewnienie komfortu termicznego,
- 6) prowadzenie wstępnego postępowania przeciw-wstrząsowego,
- 7) wsparcie psychiczne poszkodowanych lub zagrożonych ludzi,
- 8) opiekę nad poszkodowanymi po ich klasyfikacji ze względu na stan zdrowia.

5. Wykonywanie w miejscu działań ratowniczych zadań, o których mowa w ust. 4, obejmuje w sytuacjach tego wymagających przygotowanie poszkodowanych do transportu i ich ewakuację oraz wspieranie psychologiczne poszkodowanych mające na celu minimalizowanie skutków stresu pourazowego.

6. Pomoc udzielana przez strażaków, o których mowa w ust. 2 pkt 3, polega na stosowaniu bezprzyrządowych technik i metod ratowniczych w zakresie określonym w ust. 4.

§ 10. 1. Właściwy miejscowo komendant rejonowy Państwowej Straży Pożarnej opracowuje plany działań ratowniczych, uwzględniające siły i środki będące w dyspozycji komendy rejonowej Państwowej Straży Pożarnej, innych jednostek ochrony przeciwpożarowej, a także służb ratowniczych nie będących jednostkami ochrony przeciwpożarowej i przedsiębiorców.

2. Plany działań ratowniczych, o których mowa w ust. 1, należy uzgodnić z właściwymi organami gminy, z jednostkami ochrony przeciwpożarowej oraz innymi służbami nie będącymi jednostkami ochrony przeciwpożarowej, a także z przedsiębiorcami uwzględnionymi w planach działań ratowniczych.

Rozdział 3

Drogi pożarowe

§ 11. 1. Drogi pożarowe o utwardzonej i odpowiednio wytrzymałej nawierzchni umożliwiającej dojazd o każdej porze roku powinny być doprowadzone do:

- 1) budynków zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZL I i ZL II,
- 2) budynków średniowysokich, wysokich i wysokościowych zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, ZL IV i ZL V,
- 3) budynków produkcyjnych, magazynowych i usługowych, urządzeń technologicznych, placów składowych i wiat o powierzchni ponad 1000 m², w których występują materiały palne, z wyjątkiem obiektów o obciążeniu ogniowym nie przekraczającym 500 MJ/m²,

- 4) obiektów, w których występują pomieszczenia zagrożone wybuchem,
- 5) naturalnych i sztucznych zbiorników oraz ujęć wodnych służących celom przeciwpożarowym.

2. Droga pożarowa powinna przebiegać:

- 1) wzdłuż dłuższego boku budynku możliwie od strony wejść do klatek schodowych,
- 2) co najmniej z dwóch stron budynku, którego szerokość jest większa niż 60 m.

3. Odległość drogi pożarowej od wejścia do dźwigu pożarowego nie powinna przekraczać 50 m.

4. Minimalna szerokość dróg pożarowych na całej długości obiektu oraz na odcinku 10 m przed i za obiektem powinna wynosić 4 m. Na odcinku tym należy dodatkowo zapewnić utwardzone pobocze o szerokości co najmniej 1 m, które może być wykorzystywane do ruchu pieszych. Pomiędzy obiektem a drogą pożarową nie powinny występować stałe elementy zagospodarowania terenu oraz drzewa i krzewy o wysokości przekraczającej 3 m.

5. Droga pożarowa powinna umożliwić przejazd pojazdu bez zawracania. Drogę pożarową bez możliwości takiego przejazdu należy zakończyć placem manewrowym o wymiarach co najmniej 20 x 20 m, objazdem pętlicowym lub rozwiązaniem równorzędnym.

6. Najmniejszy promień zewnętrznych łuków drogi pożarowej powinien wynosić co najmniej 11 m.

7. Na terenach gospodarstw rolnych, hodowlanych i leśnych, jako drogi pożarowe do budynków, stacji transformatorowych oraz innych urządzeń wymagających ochrony przeciwpożarowej, dopuszcza się drogi o nawierzchni utwardzonej lub drogi gruntowe o szerokości co najmniej 3 m.

8. Przebieg i wymagania dla dróg pożarowych na obszarach leśnych regulują przepisy o zabezpieczeniu przeciwpożarowym lasów.

§ 12. 1. Odległość krawędzi drogi pożarowej od ścian poszczególnych rodzajów budynków oraz związanych z nimi urządzeń technologicznych, placów składowych i wiat przeznaczonych do składowania materiałów ustala się dla każdej drogi odrębnie w granicach 5—25 m.

2. Przy ustalaniu odległości krawędzi drogi w przypadku, o którym mowa w ust. 1, należy brać pod uwagę wielkość obciążenia ogniowego i stopień przeszklenia obiektu, a ponadto inne okoliczności istotne dla ochrony przeciwpożarowej.

3. Drogi pożarowe doprowadzone do budynków i urządzeń powinny odpowiadać wymaganiom określonym w poniższej tabeli.

Lp.	Położenie drogi (dojazdu)	Najmniejsza szerokość jezdni w m	Nośność utwardzonej jezdni oraz nacisk na oś samochodu, w kN
1	W miastach, na terenach zakładów przemysłowych oraz magazynów	3,5	200, nacisk na oś — 100
2	Na terenach wiejskich jednostek osadniczych	3,0	100, nacisk na oś — 50

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy wymagania dotyczące usytuowania drogi pożarowej nie mogą być spełnione, dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań, uzgodnionych z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej.

§ 13. 1. Przejazdy na dziedzińce i inne tereny obudowane powinny odpowiadać następującym warunkom:

- 1) wysokość przejazdu w świetle powinna wynosić co najmniej 4,2 m, a w budownictwie jednorodzinnym 3,2 m,
- 2) szerokość przejazdu w świetle powinna wynosić co najmniej 3,6 m, w tym szerokość jezdni co najmniej 3 m,
- 3) odległość między przejazdami na jeden dziedziniec nie może być większa niż 150 m.

2. W przejazdach, których jezdnie są oddzielone od chodników słupami lub ścianami, jezdnie powinna mieć szerokość co najmniej 3,6 m.

3. Jeżeli przejazd jest wykorzystywany jako stałe przejście dla pieszych, powinien być w nim zapewniony chodnik o szerokości co najmniej 1 m.

§ 14. Wiadukty, estakady, przejścia i inne podobne urządzenia, usytuowane ponad drogami pożarowymi, powinny mieć prześwit o szerokości co najmniej 4,5 m i wysokość w świetle co najmniej 4,5 m.

§ 15. Na teren ogrodzony o powierzchni przekraczającej 5 ha, na którym znajdują się obiekty wymienione w § 11 ust. 1, oraz na place targowe i wystawowe należy zapewnić co najmniej dwa wjazdy odległe od siebie co najmniej o 75 m.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 16. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do dróg pożarowych istniejących w dniu wejścia w życie rozporządzenia, nie odpowiadających jego przepisom, jeżeli zostały wykonane zgodnie z przepisami obowiązującymi w czasie ich budowy albo jeżeli została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę przed jego wejściem w życie.

§ 17. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1993 r. w sprawie szczególnych zasad przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego oraz warunków, którym powinny odpowiadać drogi pożarowe (Dz. U. Nr 8, poz. 42).

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:

J. Tomaszewski